

**Interview met dhr. Philippe Maystadt
Honorary President
Europese Investeringsbank (EIB)**

-

door Stéphane Darimont. Banking Boulevard. Brussel. Oktober 2014

In dit interview stelt de heer Maystadt de activiteiten van de EIB voor. Verder heeft hij het over de bankberoepen die er uitgeoefend worden en over de samenwerking tussen deze instelling en de Europese privébanken. Hij geeft ook zijn mening over de oriëntering die de Europese Unie zou kunnen kiezen om haar steun aan de ontwikkeling van de duurzame groei en de tewerkstelling te optimaliseren.

Stéphane Darimont [S.D.]: Goedendag Philippe Maystadt,

Bedankt voor dit interview dat bedoeld is voor de bezoekers van de website Banking Boulevard. Zoals u weet richt onze website zich tot de beroepsmensen van de financiële sector. Mijnheer Maystadt, u hebt tot voor kort en twaalf jaar lang de Europese Investeringsbank geleid. Voor de jonge kijkers wil ik er even aan herinneren dat u gedurende meer dan een decennium ook Belgisch Minister van Financiën bent geweest.

De financiering van projecten door de banksector is een activiteit die bijdraagt tot de ontwikkeling van de economie op lange termijn en de EIB speelt binnen dit domein een bepalende rol.

Zou u in enkele woorden aan onze kijkers kunnen vertellen wat de rol van de EIB binnen dit domein precies is en hoe ze samenwerkt met de Europese privébanken?

Philippe Maystadt [P.M.]: De Europese Investeringsbank is de bank van de Europese Unie.

De aandeelhouders zijn de 28 lidstaten van de Europese Unie en de raad van bestuur telt 29 leden: 1 vertegenwoordiger voor elke lidstaat en een vertegenwoordiger van de Europese Commissie. De statuten van de Europese Investeringsbank zijn een protocol als bijlage bij het verdrag over de werking van de Europese Unie. De EIB werd dus oorspronkelijk opgericht binnen het Verdrag van Rome.

Volgens de voorwaarden van het Verdrag bestaat de opdracht erin om via financiering op lange termijn bij te dragen tot de grote doelstellingen van wat men in die tijd de Europese gemeenschap noemde en wat nu de Europese Unie heet. Daarom heeft de EIB dus prioriteiten die volledig aansluiten bij de behoeften van de Europese economie. Zo ondertekende de EIB in 2013 leningen voor 71 miljard euro. Van dat hele pakket bestaat ongeveer één derde, 22 miljard om precies te zijn, uit leningen aan commerciële banken, zodat deze op hun beurt zouden kunnen lenen aan kleine en middelgrote ondernemingen.

De EIB – vandaag misschien minder nu de rentevoeten laag zijn, maar zeker wanneer de rentevoeten hoger zijn - kan de commerciële banken dus de beste goedkoopste 'funding' bieden waardoor ze tegen betere voorwaarden zouden moeten kunnen lenen aan de kleine en middelgrote ondernemingen. Dat is een van de grote doelstellingen, de financiering van de KMO's.

Een tweede grote doelstelling van de EIB is de financiering van investeringen die het mogelijk maken om iets te doen aan de klimaatverandering. In 2013 ging op die manier 19 miljard van de geleende 71 miljard naar investeringen om het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen. Zo werden er investeringen gefinancierd die de energiedoelmatigheid verbeteren waardoor bijvoorbeeld energie bespaard kan worden in gebouwen. Ook gebeurden er investeringen in hernieuwbare energieën zoals windenergie en zonne-energie. Het gaat dus ook om investeringen in onderzoeksprogramma's voor de ontwikkeling van energiezuinigere technologieën.

Eigenlijk bestaat de opdracht van de EIB erin de doelstellingen van de Europese Unie financieel te ondersteunen.

[\[S.D.\]: Uiteraard is het onmogelijk om op een paar minuten twaalf jaar voorzitterschap te bespreken, maar misschien kunt u even enkele sterke momenten aanhalen van de samenwerking tussen de EIB en de commerciële banken in het decennium 2000-2010?](#)

[\[P.M.\]:](#) De samenwerking met de commerciële banken is permanent en speelt zich af op minstens drie niveaus.

Eerst en vooral, ik verwees er al naar, leent de EIB - die uiteraard niet rechtstreeks geld kan lenen aan een hele waaier kleine ondernemingen in de EU - aan banken die deze middelen dan moeten gebruiken om te lenen aan de KMO's. Dit is een domein waar de samenwerking permanent is. Onder mijn voorzitterschap hebben we de clausules van het contract dat de EIB bindt aan de commerciële banken opnieuw bekeken om meer garantie te kunnen krijgen dat de middelen wel degelijk gebruikt worden om het krediet aan de KMO's te verbeteren.

Een tweede domein waarin er uiteraard relaties zijn tussen de EIB en de commerciële banken betreft de financiering van een aantal grote projecten. In principe is de regel dat de EIB slechts 50% financiert van de totale kostprijs van een investering. Er zijn uitzonderingen, onder andere voor prioritaire sectoren zoals de hernieuwbare energie, waar de EIB tot 75% van de investeringskost mag financieren. Er moet dus echter altijd gecofinancierd worden. Vandaar dus een samenwerking tussen de EIB en de commerciële banken. De EIB financiert een deel van de investering, de commerciële banken financieren de rest. Bovendien wachten de commerciële banken heel vaak op de beslissing van de EIB om zich dan op hun beurt te engageren.

Het derde domein waarin de samenwerking tussen de EIB en de commerciële banken zo goed als permanent is, is uiteraard de andere kant van de balans, de funding. Want alvorens leningen te kunnen geven, moet de EIB leningen aangaan. Ze gaat leningen aan op de kapitaalmarkten over de hele wereld. In Europa

uiteraard, maar ook in de Verenigde Staten, Japan en andere Aziatische landen. Daarom heeft ze de ondersteuning nodig van een aantal commerciële banken, ofwel om de leningen te regelen, ofwel rechtstreeks als intekenaar. Ook dit is dus een vorm van samenwerking tussen de EIB en de commerciële banken.

[S.D.]: Onze interviews worden bekeken door heel wat jonge gediplomeerden die graag aan de slag willen in de financiële sector. Een groot aantal van hen weet niet welke uiteenlopende competenties belangrijk zijn in een financiële instelling, in het bijzonder de EIB.

[P.M.]: De vaardigheden zijn inderdaad heel uiteenlopend.

Er zijn uiteraard eerst de leningsoperaties. Daar spelen drie directies een rol in.

Eerst de Directie van de operaties. Die bestaat voornamelijk uit kredietspecialisten die over de voorwaarden van de lening onderhandelen met de projectpromotor. Dan is er de Directie van de projecten die op technisch vlak een evaluatie maakt van de leefbaarheid van het project. Daarom stelt de EIB ook een honderdtal ingenieurs te werk, wat eigenlijk heel eigenaardig is voor een bank. Zij bestuderen de technische aspecten van het project om te kijken of het steek houdt, of het leefbaar is. Dit stellen de commerciële banken erg op prijs. Daarom wachten ze vaak tot de EIB groen licht geeft, omdat ze dan weten dat het onderzoek op technisch vlak werd uitgevoerd door de EIB.

Een derde directie die meewerkt, is het “risk management”, het risicobeheer. Ook hier gaat het om specialisten die het risico van een project, en bijgevolg ook de pricing – de prijs die de ontleners moet betalen voor de dekking van een groter of kleiner risico – proberen te evalueren.

Daarnaast zijn er nog heel wat andere functies binnen de bank.

Er zijn de mensen die belast zijn met het beheer van de thesaurie, de liquide middelen en de beleggingen. Dit zijn vaak financieel specialisten.

En dan zijn er nog alle controlefuncties: zo is er de interne audit, een eenheid die zich bezighoudt met de postevaluatie van de projecten. Een aantal projecten wordt dus nadien geëvalueerd om na te gaan of de investering wel degelijk verwezenlijkt werd volgens de voorziene voorwaarden en vooral of de ingeschatte economische effecten er wel degelijk zijn.

Dan is er ook nog een cel die gespecialiseerd is in de strijd tegen corruptie, witwassen en alle andere vormen van fraude die zich kunnen voordoen in onze operaties. Er werd een expert van de Belgische gerechtelijke politie aangeworven om deze eenheid te leiden.

En er zijn ook de zogenaamde compliance officers die moeten nakijken of in al onze operaties de geldende wetten en reglementen nageleefd worden. U ziet, dit is allemaal heel uiteenlopend. Uiteraard zijn er veel mensen met een economische opleiding, maar ook juristen en ingenieurs. Heel gediversifieerd dus.

[S.D.]: We zijn al aan het einde van dit interview gekomen. Misschien kunt u ons nog even uw mening geven over de oriëntatie die de Europese Unie zou moeten volgen om haar steun aan de duurzame groei en de tewerkstelling te optimaliseren?

[P.M.]: Het spreekt voor zich dat de Europese Unie, en in het bijzonder de Eurozone, zich vandaag in een moeilijke situatie bevindt. Dat moeten we niet onder stoelen of banken steken. De recessie is nog niet helemaal voorbij en sommigen hebben het zelfs over een dreigende deflatie.

Volgens mij hebben we dus dringend nood aan een geheel van maatregelen die ons de mogelijkheid bieden om effectief uit de recessie te geraken en weer aan te sluiten bij een optiek van duurzame ontwikkeling. Ik denk dus dat we in de huidige omstandigheden nood hebben aan wat ik een pakket, een geheel zou noemen met 4 grote bestanddelen.

U weet dat er een debat gevoerd wordt om te weten of we een beleid van aanbod of van vraag moeten voeren. Volgens mij heeft dat debat niet veel zin en daar heeft de Voorzitter van de Europese Centrale Bank, Mario Draghi, recent nog op gewezen.

Om iets te doen aan de werkloosheid is er een beleid van aanbod nodig om de concurrentiekracht van de bedrijven te verbeteren en tegelijk een beleid van vraag om het verbruik en de investering te stimuleren. Daarom denk ik dat dit pakket waar ik het over heb uit 4 luiken zou moeten bestaan.

Een eerste betreft structurele hervormingen om de concurrentiekracht van ondernemingen te verbeteren. Ik denk dan aan twee economische grootheden van de Eurozone, Frankrijk en Italië, waar we ons duidelijk niet langer tevreden mogen stellen met het aankondigen van hervormingen. Deze moeten hier effectief worden doorgevoerd, wat tot hiertoe nog niet gebeurd is. Het lijkt me dus heel belangrijk om de hervormingen die in sommige landen noodzakelijk zijn ook effectief door te voeren.

Het tweede luik is: waar mogelijk, en ik denk dan in het bijzonder aan Duitsland dat over een marge beschikt, moeten maatregelen genomen worden om de vraag te stimuleren. In het geval van Duitsland zou dit de vorm kunnen aannemen van fiscale verminderingen, bijvoorbeeld gewoon door de barema's van de inkomensbelastingen te indexeren. Dat kan en zou vooral in Duitsland de vorm moeten krijgen van een herlancering van de investeringen, omdat Duitsland te weinig investeert – zelfs de Duitse ambtenaren geven dat toe. De investeringen van Duitsland in verhouding tot het BBP, zowel van de overheid als privé, zijn lager dan de investeringen in Frankrijk, Zweden en zelfs Griekenland. Duitsland zou (we zagen het onlangs nog, er storten bruggen in, er zijn herhaaldelijk treinongelukken, enz.) dus duidelijk moeten investeren. Dat is geen overbodige luxe en het zou bijdragen tot de heropleving van de economie.

Het derde luik van het pakket is het Europese investeringsprogramma dat voorzitter Juncker aankondigde: 300 miljard. Uiteraard moet er een financiering gevonden worden. Ik denk dat het mogelijk is, en daar werken we ook aan, om financieringsinstrumenten te vinden die het mogelijk maken om bijvoorbeeld op basis van de inzet van overheidsfondsen onder de vorm van een garantie privéfondsen te

mobiliseren. Want eigenlijk is het geld er. Het geld van de reserves van de pensioenfondsen en van andere institutionele investeerders werd tot hiertoe niet gemobiliseerd voor de financiering van deze grote projecten van Europees belang.

En het vierde luik ten slotte is uiteraard de Europese Centrale Bank die verder zou moeten gaan met het voeren van een niet-conventioneel beleid dat de economie ondersteunt.

Ik denk dat als we het eens zouden geraken over dit pakket met vier luiken, we de juiste omstandigheden kunnen creëren voor een heropleving van de Europese economie.

[\[S.D.\]](#): Philippe Maystadt, hartelijk dank.

[\[P.M.\]](#): Ik dank u om me de gelegenheid te geven het te kunnen hebben over de EIB en de Europese economie.